

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	Sanidade	CSSAN09	Hixiene bucodental	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1370	Fisiopatoloxía xeral	2023/2024	7	213	213

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MANUEL ESTEBAN DOMÍNGUEZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A competencia xeral do título de técnico superior en Hixiene Bucodental consiste en promover a saúde bucodental das persoas e da comunidade, mediante o desenvolvemento de actividades preventivas e técnico-asistenciais que inclúen a exploración, a avaliación, a promoción e a realización de técnicas odontolóxicas en colaboración co/coa odontólogo/a ou co/coa médico/a estomatólogo/a. Como membro dun equipo de saúde bucodental realizará a súa actividade profesional con criterios de calidade, seguridade e óptimo aproveitamento dos recursos.

As persoas que obteñen o título de técnico superior en Hixiene Bucodental exercen a súa actividade profesional no sector sanitario público e no privado, na área de atención sanitaria e promoción da saúde e forma parte de equipos estruturados de saúde bucodental, de equipos de atención primaria, nas unidades de promoción da saúde, e en consultas ou gabinetes dentais privados. Poden integrarse nun equipo de prevención e atención sanitaria, coordinado por un/unha facultativo/a. Desenvolven funcións de organización e xestión na unidade ou no gabinete dental de traballo, prestan servizos asistenciais e preventivos á comunidade e controlan a súa calidade a través de actividades de vixilancia epidemiolóxica e de educación sanitaria. A súa actividade profesional está sometida a regulación pola Administración competente.

As ocupacións e os postos de traballo máis relevantes son os seguintes:

- Técnico/a superior en hixiene bucodental.
- Técnico/a especialista hixienista dental.
- Hixienista bucodental.
- ¿ Educador/ora en saúde bucodental.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Anatomía xeral e topográfica	Niveis de organización no corpo humano: células, tecidos e rexións	25	12
2	Patoloxía xeral. Enfermidades infecciosas	A doenza. Niveis de prevención. Axentes infecciosos e as enfermidades que causan	20	10
3	Sistema inmunitario	Fisiopatoloxía do sistema inmunitario. Tipos de inmunidade	22	10
4	Aparato cardiocirculatorio	Fisiopatoloxía do aparato cardiocirculatorio.	24	12
5	Aparato respiratorio	Fisiopatoloxía do aparato respiratorio	20	8
6	Aparato dixestivo e nutrición	Fisiopatoloxía do aparato dixestivo. Fisiopatoloxía da nutrición.	20	10
7	Sistema endocrino e metabolismo	Fisiopatoloxía do sistema endocrino. Metabolismo de glúcidos e lípidos	30	15
8	Sistema nervioso	Fisiopatoloxía neurolóxica e dos órganos dos sentidos	20	10
9	Aparato urinario	Fisiopatoloxía do aparato urinario e aparello uroxenital	20	8
10	Neoplasias	Clasificación e desenvolvemento do proceso tumoral	12	5

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Anatomía xeral e topográfica	25

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Recoñece a estrutura e a organización xeral do organismo humano, e describe as súas unidades estruturais e as relacións segundo a súa especialización	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Detállouse a organización xerárquica do organismo desde a célula ao sistema
CA1.2 Describiuse a estrutura celular e os seus compoñentes
CA1.3 Describiuse a fisioloxía celular
CA1.4 Clasificáronse os tipos de tecidos
CA1.5 Detalláronse as características de cada tipo de tecidos
CA1.6 Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición
CA1.7 Definiuse a posición anatómica
CA1.8 Describíronse os planos e as posicións
CA1.9 Localizáronse e enumeráronse as rexións e as cavidades corporais
CA1.10 Relacionáronse as estruturas anatómicas, os órganos e os sistemas coas cavidades nas que están situados
CA1.11 Aplicouse a terminoloxía de dirección e posición

4.1.e) Contidos

Contidos
Análise da estrutura xerárquica do organismo.
Citoloxía. Estrutura e función da célula.
Histoloxía. Clasificación e función dos tecidos.
Clasificación dos sistemas e aparellos do organismo.
Topografía corporal. Posición anatómica. Planos e eixes. Terminoloxía de posición, dirección e movemento. Rexións e cavidades corporais.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Patoloxía xeral. Enfermidades infecciosas	20

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Identifica o proceso de desenvolvemento da doenza en relación cos cambios funcionais do organismo e as alteracións que provoca	SI
RA4 - Identifica as características das doenzas infecciosas, tendo en conta a relación dos axentes infecciosos coas manifestacións clínicas	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Descríbiuse o proceso dinámico doenza
CA2.2 Detalláronse os cambios e as alteracións na estrutura e nas funcións celulares
CA2.3 Descríbense os elementos constituíntes da patoloxía
CA2.4 Defínense as partes da clínica
CA2.5 Especificáronse os grupos de doenzas
CA2.6 Clasifícanse os procedementos diagnósticos complementarios
CA2.7 Detalláronse as posibilidades terapéuticas fronte á doenza
CA2.8 Especificouse a etimoloxía dos termos clínicos utilizados en patoloxía
CA2.9 Aplicáronse as regras de construción de termos no vocabulario médico
CA4.1 Descríbense as características das fontes de infección
CA4.2 Detalláronse os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas
CA4.3 Descríbense os tipos de axentes infecciosos
CA4.4 Detállase a resposta do organismo á infección
CA4.6 Defínense as características das principais doenzas infecciosas humanas
CA4.7 Analizáronse as posibilidades terapéuticas fronte ás doenzas infecciosas

4.2.e) Contidos

Contidos
Proceso patolóxico.
Alteración da función e a estrutura normal da célula. Cambios adaptativos. Lesións celulares reversibles e irreversibles.
Análise da etioloxía, a fisiopatoloxía e a semioloxía da doenza.

Contidos

Fases e evolución da doenza. Grupos de doenzas. Complicacións e incidencias da doenza.

Clínica da doenza.

Procedementos diagnósticos. Análises clínicas. Estudo citolóxico e anatomopatolóxico. Técnicas de diagnóstico a través da imaxe. Determinación da actividade eléctrica.

Recursos terapéuticos.

Prognóstico.

Terminoloxía clínica.

Axentes infecciosos. Transmisión e diseminación de axentes infecciosos. Cadea infecciosa. Mecanismos de lesión dos microorganismos.

Principais doenzas infecciosas humanas: infeccións gastrointestinais, infeccións respiratorias víricas e bacterianas, infeccións do sistema nervioso, infeccións oportunistas e doenzas de transmisión sexual.

Terapéutica infecciosa.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Sistema inmunitario	22

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Recoñece os trastornos do sistema inmunitario en relación coas características xerais da inmunidade	SI
RA4 - Identifica as características das doenzas infecciosas, tendo en conta a relación dos axentes infecciosos coas manifestacións clínicas	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Descríbense os órganos e as células do sistema inmune
CA3.2 Diferenciáronse os mecanismos de resposta inmunolóxica
CA3.3 Defínense as características da inmunidade específica
CA3.4 Detálláronse as características da resposta inmunolóxica específica
CA3.5 Secuenciouse a resposta inmunolóxica
CA3.6 Clasifícanse a patoloxía do sistema inmune
CA3.7 Descríbense as patoloxías máis frecuentes do sistema inmune
CA3.8 Detállouse a inmunización pasiva e activa
CA4.5 Explicouse a resposta inflamatoria

4.3.e) Contidos

Contidos
Inmunidade natural e específica. Células do sistema inmunitario. Citocinas. Antíxenos de histocompatibilidade. Regulación da resposta inmune e asociación entre HLA e doenza. Trastornos do sistema inmunitario. Reaccións de hipersensibilidade. Doenzas autoinmunes. Síndromes de inmunodeficiencia. Inmunización activa e pasiva. Resposta inflamatoria. Inflamación aguda. Padróns morfolóxicos da inflamación aguda. Inflamación supurativa. Inflamación mononuclear e granulomatosa. Inflamación citopático-citoproliferativa. Inflamación necrotizante. Inflamación crónica e cicatrización.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Aparato cardiocirculatorio	24

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA6.2 Describiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica

4.4.e) Contidos

Contidos
Doenzas cardiocirculatorias. Fisioloxía cardiocirculatoria. Manifestacións cardíacas e vasculares. Insuficiencia cardíaca.
Hemostasia e coagulación.
Formación de trombos e émbolos.
Trombose arterial e venosa.
Fisiopatoloxía do edema.
Repercusións do bloqueo da rega. Infarto.
Patoloxías relacionadas con alteracións do fluxo sanguíneo. Cardiopatía isquémica. Tromboembolismo pulmonar. Accidentes cerebrovasculares.
Hipertensión arterial.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Aparato respiratorio	20

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes	SI
RA7 - Recoñece trastornos hemodinámicos e vasculares, tendo en conta a relación das súas alteracións con doenzas humanas de grande morbilidade e alta mortalidade	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA6.2 Describiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica
CA7.1 Describiuse o mecanismo fisiopatolóxico do edema
CA7.2 Detallouse o proceso de formación dun trombo
CA7.3 Definiuse a embolia
CA7.4 Explicáronse as repercusións orgánicas do bloqueo da rega sanguínea no tromboembolismo
CA7.5 Descríbóronse as características da cardiopatía isquémica
CA7.6 Descríbóronse as características da embolia pulmonar

4.5.e) Contidos

Contidos
Fisiopatoloxía respiratoria. Equilibrio ácido-base. Doenzas do aparello respiratorio. Insuficiencia respiratoria.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Aparato dixestivo e nutrición	20

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes	SI
RA8 - Recoñece trastornos endócrino-metabólicos e da alimentación, en relación con manifestacións de patoloxías comúns	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA6.2 Describiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica
CA8.1 Detalláronse os aspectos cuantitativos e cualitativos da alimentación normal
CA8.3 Descríbironse as consecuencias fisiopatolóxicas das carencias alimentarias

4.6.e) Contidos

Contidos
Trastornos do aparello dixestivo. Fisioloxía dixestiva. Patoloxía dixestiva, hepática, biliar e pancreática.
Alimentación e nutrición.
Fisiopatoloxía da alimentación: déficits nutricionais, vitamínicos e minerais. Obesidade.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Sistema endocrino e metabolismo	30

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes	SI
RA8 - Recoñece trastornos endócrino-metabólicos e da alimentación, en relación con manifestacións de patoloxías comúns	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA6.2 Describiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica
CA8.2 Definíronse as características das alteracións fisiopatolóxicas endócrino-metabólicas máis frecuentes
CA8.4 Explicáronse as características da obesidade
CA8.5 Analizouse o proceso fisiopatolóxico da diabete
CA8.6 Analizouse o proceso metabólico dos lípidos
CA8.7 Detalláronse as repercusións orgánicas do exceso de colesterol

4.7.e) Contidos

Contidos
Hormonas. Alteracións endócrinas máis frecuentes.
Fisiopatoloxía do metabolismo da glicosa. Metabolismo e regulación hormonal da glicosa. Patoloxía do metabolismo dos carbohidratos. Diabete: coma hipoglicémico, hiperosmolar e cetoacidótico. Probas diagnósticas.
Alteracións do metabolismo dos lípidos: lipoproteínas. Metabolismo e transporte dos lípidos. Ateroxénese. Dislipemias.
Fisiopatoloxía da reprodución. Regulación hormonal da reprodución. Patoloxía da reprodución. Probas diagnósticas.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Sistema nervioso	20

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes	SI
RA7 - Recoñece trastornos hemodinámicos e vasculares, tendo en conta a relación das súas alteracións con doenzas humanas de grande morbilidade e alta mortalidade	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA6.2 Describiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica
CA7.7 Relacionáronse os trastornos hemodinámicos cos accidentes cerebrovasculares

4.8.e) Contidos

Contidos
Doenzas neurolóxicas e dos órganos dos sentidos. Fisioloxía neurolóxica e dos órganos dos sentidos. Manifestacións neurolóxicas e dos órganos dos sentidos.

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	Aparato urinario	20

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes	SI

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA6.2 Describiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica

4.9.e) Contidos

Contidos
Patoloxía uroxenital. Proceso de formación de ouriños. Patoloxía renal e de vías urinarias. Insuficiencia renal. Patoloxía do aparello reprodutor masculino e feminino.

4.10.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
10	Neoplasias	12

4.10.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Identifica o proceso de desenvolvemento tumoral e describe as características das neoplasias benignas e malignas	SI

4.10.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Clasifícaronse as neoplasias
CA5.2 Caracterizáronse as neoplasias benignas e malignas
CA5.3 Detállouse a epidemioloxía do cancro
CA5.4 Clasifícaronse os axentes carcinóxenos
CA5.5 Detalláronse as manifestacións clínicas dos tumores
CA5.6 Especificáronse os sistemas de prevención e diagnóstico precoz do cancro
CA5.7 Descríbironse as probas de diagnóstico do cancro e as posibilidades terapéuticas
CA5.8 Analizáronse as manifestacións das neoplasias malignas máis frecuentes

4.10.e) Contidos

Contidos
Clasificación e epidemioloxía das neoplasias.
Bases moleculares do cancro. Oncoxenes. Xenes supresores do cancro.
Bioloxía do crecemento tumoral.
Axentes carcinóxenos: químicos, radiación e virus oncoxénicos.
Defensas fronte a tumores: inmunovixilancia; antíxenos tumorais.
Manifestacións locais e xerais dos tumores.
Gradación e estadificación do tumor.
Prevención, diagnóstico e tratamento. Screening e diagnóstico precoz. Marcadores tumorais. Posibilidades terapéuticas.
Neoplasias malignas máis frecuentes.

5.1 Peso dos procedementos e instrumentos de avaliación dos CA na cualificación

Procedementos e instrumentos de avaliación		UD1	UD10	UD2	UD3	UD4	UD5	UD6	UD7	UD8	UD9	Total
		12 %	5 %	10 %	10 %	12 %	8 %	10 %	15 %	10 %	8 %	100,00 %
Proba de coñecementos		100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100,00 %
	Proba escrita + modelo de solución	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100,00 %

Todas as probas		UD1	UD10	UD2	UD3	UD4	UD5	UD6	UD7	UD8	UD9	Total
		12 %	5 %	10 %	10 %	12 %	8 %	10 %	15 %	10 %	8 %	100,00 %
Proba escrita + modelo de solución		100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100,00 %

Todas as probas		RA8	RA1	RA2	RA3	RA4	RA5	RA6	RA7	Total
		10,50 %	12,00 %	4,40 %	8,80 %	6,80 %	5,00 %	45,92 %	6,58 %	100,00 %
Proba escrita + modelo de solución		100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

5.2 Niveis de logro mínimo dos CA (mínimo esixible)

Cráterios ou subcráterios de avaliación	Nivel de logro do mínimo esixible
UD 1. Anatomía xeral e topográfica	
CA 1.1 Detállouse a organización xerárquica do organismo desde a célula ao sistema	Detállouse a organización xerárquica do organismo desde a célula ao sistema
CA 1.2 Describiuse a estrutura celular e os seus compoñentes	Describiuse a estrutura celular e os seus compoñentes
CA 1.3 Describiuse a fisioloxía celular	Describiuse a fisioloxía celular
CA 1.4 Clasificáronse os tipos de tecidos	Clasificáronse os tipos de tecidos
CA 1.5 Detalláronse as características de cada tipo de tecidos	Detalláronse as características de cada tipo de tecidos
CA 1.6 Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición	Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición
CA 1.7 Definiuse a posición anatómica	Definiuse a posición anatómica
CA 1.8 Describíronse os planos e as posicións	Describíronse os planos e as posicións
CA 1.9 Localizáronse e enumeráronse as rexións e as cavidades corporais	Localizáronse e enumeráronse as rexións e as cavidades corporais
CA 1.10 Relacionáronse as estruturas anatómicas, os órganos e os sistemas coas cavidades nas que están situados	Relacionáronse as estruturas anatómicas, os órganos e os sistemas coas cavidades nas que están situados
CA 1.11 Aplicouse a terminoloxía de dirección e posición	Aplicouse a terminoloxía de dirección e posición
UD 2. Patoloxía xeral. Enfermidades infecciosas	
CA 2.1 Describiuse o proceso dinámico doenza	Describiuse o proceso dinámico doenza
CA 2.2 Detalláronse os cambios e as alteracións na estrutura e nas funcións celulares	Detalláronse os cambios e as alteracións na estrutura e nas funcións celulares
CA 2.3 Describíronse os elementos constituíntes da patoloxía	Describíronse os elementos constituíntes da patoloxía
CA 2.4 Defíníronse as partes da clínica	Defíníronse as partes da clínica
CA 2.5 Especificáronse os grupos de doenzas	Especificáronse os grupos de doenzas
CA 2.6 Clasificáronse os procedementos diagnósticos complementarios	Clasificáronse os procedementos diagnósticos complementarios

Cráterios ou subcráterios de avaliación	Nivel de logro do mínimo esixible
CA 2.7 Detalláronse as posibilidades terapéuticas fronte á doenza	Detalláronse as posibilidades terapéuticas fronte á doenza
CA 2.8 Especificouse a etimoloxía dos termos clínicos utilizados en patoloxía	Especificouse a etimoloxía dos termos clínicos utilizados en patoloxía
CA 2.9 Aplicáronse as regras de construción de termos no vocabulario médico	Aplicáronse as regras de construción de termos no vocabulario médico
CA 4.1 Descríbóronse as características das fontes de infección	Descríbóronse as características das fontes de infección
CA 4.2 Detalláronse os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas	Detalláronse os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas
CA 4.3 Descríbóronse os tipos de axentes infecciosos	Descríbóronse os tipos de axentes infecciosos
CA 4.4 Detallouse a resposta do organismo á infección	Detallouse a resposta do organismo á infección
CA 4.6 Definíronse as características das principais doenzas infecciosas humanas	Definíronse as características das principais doenzas infecciosas humanas
CA 4.7 Analizáronse as posibilidades terapéuticas fronte ás doenzas infecciosas	Analizáronse as posibilidades terapéuticas fronte ás doenzas infecciosas
UD 3. Sistema inmunitario	
CA 3.1 Descríbóronse os órganos e as células do sistema inmune	Descríbóronse os órganos e as células do sistema inmune
CA 3.2 Diferenciáronse os mecanismos de resposta inmunolóxica	Diferenciáronse os mecanismos de resposta inmunolóxica
CA 3.3 Definíronse as características da inmunidade específica	Definíronse as características da inmunidade específica
CA 3.4 Detalláronse as características da resposta inmunolóxica específica	Detalláronse as características da resposta inmunolóxica específica
CA 3.5 Secuenciouse a resposta inmunolóxica	Secuenciouse a resposta inmunolóxica
CA 3.6 Clasificáronse a patoloxía do sistema inmune	Clasificáronse a patoloxía do sistema inmune
CA 3.7 Descríbóronse as patoloxías máis frecuentes do sistema inmune	Descríbóronse as patoloxías máis frecuentes do sistema inmune
CA 3.8 Detallouse a inmunización pasiva e activa	Detallouse a inmunización pasiva e activa
CA 4.5 Explicouse a resposta inflamatoria	Explicouse a resposta inflamatoria
UD 4. Aparato cardiocirculatorio	
CA 6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA 6.2 Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA 6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA 6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA 6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica	Utilizouse a terminoloxía clínica
UD 5. Aparato respiratorio	
CA 6.1 Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	Definiuse a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA 6.2 Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA 6.3 Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	Clasificáronse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA 6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA 6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica	Utilizouse a terminoloxía clínica
CA 7.1 Descríbiuse o mecanismo fisiopatolóxico do edema	Descríbiuse o mecanismo fisiopatolóxico do edema
CA 7.2 Detallouse o proceso de formación dun trombo	Detallouse o proceso de formación dun trombo
CA 7.3 Definiuse a embolia	Definiuse a embolia
CA 7.4 Explicáronse as repercusións orgánicas do bloqueo da rega sanguínea no tromboembolismo	Explicáronse as repercusións orgánicas do bloqueo da rega sanguínea no tromboembolismo
CA 7.5 Descríbóronse as características da cardiopatía isquémica	Descríbóronse as características da cardiopatía isquémica

Cráterios ou subcráterios de avaliación	Nivel de logro do mínimo esixible
CA 7.6 Descríbonse as características da embolia pulmonar	Descríbonse as características da embolia pulmonar
UD 6. Aparato dixestivo e nutrición	
CA 6.1 Defínuese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	Defínuese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA 6.2 Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA 6.5 Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA 6.6 Utilízouse a terminoloxía clínica	Utilízouse a terminoloxía clínica
CA 8.1 Detálláronse os aspectos cuantitativos e cualitativos da alimentación normal	Detálláronse os aspectos cuantitativos e cualitativos da alimentación normal
CA 8.3 Descríbonse as consecuencias fisiopatolóxicas das carencias alimentarias	Descríbonse as consecuencias fisiopatolóxicas das carencias alimentarias
UD 7. Sistema endocrino e metabolismo	
CA 6.1 Defínuese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	Defínuese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA 6.2 Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA 6.5 Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA 6.6 Utilízouse a terminoloxía clínica	Utilízouse a terminoloxía clínica
CA 8.2 Defínense as características das alteracións fisiopatolóxicas endócrino-metabólicas máis frecuentes	Defínense as características das alteracións fisiopatolóxicas endócrino-metabólicas máis frecuentes
CA 8.4 Explicáronse as características da obesidade	Explicáronse as características da obesidade
CA 8.5 Analízouse o proceso fisiopatolóxico da diabete	Analízouse o proceso fisiopatolóxico da diabete
CA 8.6 Analízouse o proceso metabólico dos lípidos	Analízouse o proceso metabólico dos lípidos
CA 8.7 Detálláronse as repercusións orgánicas do exceso de colesterol	Detálláronse as repercusións orgánicas do exceso de colesterol
UD 8. Sistema nervioso	
CA 6.1 Defínuese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	Defínuese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos
CA 6.2 Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA 6.5 Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos
CA 6.6 Utilízouse a terminoloxía clínica	Utilízouse a terminoloxía clínica
CA 7.7 Relacionáronse os trastornos hemodinámicos cos accidentes cerebrovasculares	Relacionáronse os trastornos hemodinámicos cos accidentes cerebrovasculares
UD 9. Aparato urinario	
CA 6.1 Defínuese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	Defínuese a actividade fisiolóxica do aparato urinario
CA 6.2 Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	Descríbiuse a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	Especificáronse as causas de fallo orgánico
CA 6.5 Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	Detálláronse as manifestacións da patoloxía do aparato urinario
CA 6.6 Utilízouse a terminoloxía clínica	Utilízouse a terminoloxía clínica
UD 10. Neoplasias	

Cráterios ou subcráterios de avaliación	Nivel de logro do mínimo esixible
CA 5.1 Clasificáronse as neoplasias	Clasificáronse as neoplasias
CA 5.2 Caracterizáronse as neoplasias benignas e malignas	Caracterizáronse as neoplasias benignas e malignas
CA 5.3 Detallouse a epidemioloxía do cancro	Detallouse a epidemioloxía do cancro
CA 5.4 Clasificáronse os axentes carcinóxenos	Clasificáronse os axentes carcinóxenos
CA 5.5 Detalláronse as manifestacións clínicas dos tumores	Detalláronse as manifestacións clínicas dos tumores
CA 5.6 Especificáronse os sistemas de prevención e diagnóstico precoz do cancro	Especificáronse os sistemas de prevención e diagnóstico precoz do cancro
CA 5.7 Descríbóronse as probas de diagnóstico do cancro e as posibilidades terapéuticas	Descríbóronse as probas de diagnóstico do cancro e as posibilidades terapéuticas
CA 5.8 Analizáronse as manifestacións das neoplasias malignas máis frecuentes	Analizáronse as manifestacións das neoplasias malignas máis frecuentes

5.3 Peso dos CA na cualificación das UD e pesos das UD na cualificación do módulo

Unidades didácticas e cráterios de avaliación	%
UD 1. Anatomía xeral e topográfica	12 %
CA 1.1 Detallouse a organización xerárquica do organismo desde a célula ao sistema	10 %
CA 1.2 Descríbiuse a estrutura celular e os seus compoñentes	8 %
CA 1.3 Descríbiuse a fisioloxía celular	10 %
CA 1.4 Clasificáronse os tipos de tecidos	8 %
CA 1.5 Detalláronse as características de cada tipo de tecidos	10 %
CA 1.6 Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición	10 %
CA 1.7 Defíníuse a posición anatómica	10 %
CA 1.8 Descríbóronse os planos e as posicións	10 %
CA 1.9 Localizáronse e enumeráronse as rexións e as cavidades corporais	12 %
CA 1.10 Relacionáronse as estruturas anatómicas, os órganos e os sistemas coas cavidades nas que están situados	5 %
CA 1.11 Aplícase a terminoloxía de dirección e posición	7 %
UD 2. Patoloxía xeral. Enfermidades infecciosas	10 %
CA 2.1 Descríbiuse o proceso dinámico doenza	5 %
CA 2.2 Detalláronse os cambios e as alteracións na estrutura e nas funcións celulares	5 %
CA 2.3 Descríbóronse os elementos constituíntes da patoloxía	5 %
CA 2.4 Defíníronse as partes da clínica	4 %
CA 2.5 Especificáronse os grupos de doenzas	6 %
CA 2.6 Clasificáronse os procedementos diagnósticos complementarios	4 %
CA 2.7 Detalláronse as posibilidades terapéuticas fronte á doenza	6 %
CA 2.8 Especificouse a etimoloxía dos termos clínicos utilizados en patoloxía	5 %
CA 2.9 Aplícanse as regras de construción de termos no vocabulario médico	4 %
CA 4.1 Descríbóronse as características das fontes de infección	8 %
CA 4.2 Detalláronse os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas	8 %
CA 4.3 Descríbóronse os tipos de axentes infecciosos	12 %
CA 4.4 Detallouse a resposta do organismo á infección	8 %
CA 4.6 Defíníronse as características das principais doenzas infecciosas humanas	8 %

Unidades didácticas e criterios de avaliación	%
CA 4.7 Analizáronse as posibilidades terapéuticas fronte ás doenzas infecciosas	12 %
UD 3. Sistema inmunitario	10 %
CA 3.1 Descríbense os órganos e as células do sistema inmune	10 %
CA 3.2 Diferenciáronse os mecanismos de resposta inmunolóxica	10 %
CA 3.3 Defínense as características da inmunidade específica	12 %
CA 3.4 Detállanse as características da resposta inmunolóxica específica	12 %
CA 3.5 Secuenciouse a resposta inmunolóxica	10 %
CA 3.6 Clasifícanse a patoloxía do sistema inmune	10 %
CA 3.7 Descríbense as patoloxías máis frecuentes do sistema inmune	12 %
CA 3.8 Detállase a inmunización pasiva e activa	12 %
CA 4.5 Explicouse a resposta inflamatoria	12 %
UD 4. Aparato cardiocirculatorio	12 %
CA 6.1 Defínese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	20 %
CA 6.2 Descríbese a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	15 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	15 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	20 %
CA 6.5 Detállanse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	20 %
CA 6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica	10 %
UD 5. Aparato respiratorio	8 %
CA 6.1 Defínese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	10 %
CA 6.2 Descríbese a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	8 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	8 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	8 %
CA 6.5 Detállanse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	10 %
CA 6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica	5 %
CA 7.1 Descríbese o mecanismo fisiopatolóxico do edema	10 %
CA 7.2 Detállase o proceso de formación dun trombo	8 %
CA 7.3 Defínese a embolia	8 %
CA 7.4 Explicáronse as repercusións orgánicas do bloqueo da rega sanguínea no tromboembolismo	8 %
CA 7.5 Descríbense as características da cardiopatía isquémica	7 %
CA 7.6 Descríbense as características da embolia pulmonar	10 %
UD 6. Aparato dixestivo e nutrición	10 %
CA 6.1 Defínese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	15 %
CA 6.2 Descríbese a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	10 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	12 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	12 %
CA 6.5 Detállanse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	11 %
CA 6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica	10 %
CA 8.1 Detállanse os aspectos cuantitativos e cualitativos da alimentación normal	15 %

Unidades didácticas e criterios de avaliación	%
CA 8.3 Descríbóronse as consecuencias fisiopatolóxicas das carencias alimentarias	15 %
UD 7. Sistema endocrino e metabolismo	15 %
CA 6.1 Defínense a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	10 %
CA 6.2 Descríbese a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	10 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	10 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	10 %
CA 6.5 Detállóronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	5 %
CA 6.6 Utilízase a terminoloxía clínica	5 %
CA 8.2 Defínense as características das alteracións fisiopatolóxicas endócrino-metabólicas máis frecuentes	10 %
CA 8.4 Explicáronse as características da obesidade	10 %
CA 8.5 Analízase o proceso fisiopatolóxico da diabetes	10 %
CA 8.6 Analízase o proceso metabólico dos lípidos	10 %
CA 8.7 Detállóronse as repercusións orgánicas do exceso de colesterol	10 %
UD 8. Sistema nervioso	10 %
CA 6.1 Defínense a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	25 %
CA 6.2 Descríbese a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	10 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	10 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	10 %
CA 6.5 Detállóronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	10 %
CA 6.6 Utilízase a terminoloxía clínica	10 %
CA 7.7 Relaciónóronse os trastornos hemodinámicos cos accidentes cerebrovasculares	25 %
UD 9. Aparato urinario	8 %
CA 6.1 Defínense a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	20 %
CA 6.2 Descríbese a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	15 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	15 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	15 %
CA 6.5 Detállóronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	25 %
CA 6.6 Utilízase a terminoloxía clínica	10 %
UD 10. Neoplasias	5 %
CA 5.1 Clasifícanse as neoplasias	15 %
CA 5.2 Caracterízase as neoplasias benignas e malignas	15 %
CA 5.3 Detállase a epidemioloxía do cancro	15 %
CA 5.4 Clasifícanse os axentes carcinóxenos	10 %
CA 5.5 Detállóronse as manifestacións clínicas dos tumores	10 %
CA 5.6 Especificáronse os sistemas de prevención e diagnóstico precoz do cancro	15 %
CA 5.7 Descríbóronse as probas de diagnóstico do cancro e as posibilidades terapéuticas	10 %
CA 5.8 Analízase as manifestacións das neoplasias malignas máis frecuentes	10 %

5.4 Peso dos CA na cualificación dos RA e peso dos RA na cualificación do módulo

Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación	%
RA 8. Recoñece trastornos endócrino-metabólicos e da alimentación, en relación con manifestacións de patoloxías comúns	10,50 %
CA 8.1 Detalláronse os aspectos cuantitativos e cualitativos da alimentación normal	14,29 %
CA 8.2 Definíronse as características das alteracións fisiopatolóxicas endócrino-metabólicas máis frecuentes	14,29 %
CA 8.3 Descríbóronse as consecuencias fisiopatolóxicas das carencias alimentarias	14,29 %
CA 8.4 Explicáronse as características da obesidade	14,29 %
CA 8.5 Analizouse o proceso fisiopatolóxico da diabetes	14,29 %
CA 8.6 Analizouse o proceso metabólico dos lípidos	14,29 %
CA 8.7 Detalláronse as repercusións orgánicas do exceso de colesterol	14,29 %
RA 1. Recoñece a estrutura e a organización xeral do organismo humano, e describe as súas unidades estruturais e as relacións segundo a súa especialización	12,00 %
CA 1.1 Detallouse a organización xerárquica do organismo desde a célula ao sistema	10,00 %
CA 1.2 Descríbiuse a estrutura celular e os seus compoñentes	8,00 %
CA 1.3 Descríbiuse a fisioloxía celular	10,00 %
CA 1.4 Clasificáronse os tipos de tecidos	8,00 %
CA 1.5 Detalláronse as características de cada tipo de tecidos	10,00 %
CA 1.6 Enunciáronse os sistemas do organismo e a súa composición	10,00 %
CA 1.7 Definiuse a posición anatómica	10,00 %
CA 1.8 Descríbóronse os planos e as posicións	10,00 %
CA 1.9 Localizáronse e enumeráronse as rexións e as cavidades corporais	12,00 %
CA 1.10 Relacionáronse as estruturas anatómicas, os órganos e os sistemas coas cavidades nas que están situados	5,00 %
CA 1.11 Aplicouse a terminoloxía de dirección e posición	7,00 %
RA 2. Identifica o proceso de desenvolvemento da doenza en relación cos cambios funcionais do organismo e as alteracións que provoca	4,40 %
CA 2.1 Descríbiuse o proceso dinámico doenza	11,36 %
CA 2.2 Detalláronse os cambios e as alteracións na estrutura e nas funcións celulares	11,36 %
CA 2.3 Descríbóronse os elementos constituíntes da patoloxía	11,36 %
CA 2.4 Definíronse as partes da clínica	9,09 %
CA 2.5 Especificáronse os grupos de doenzas	13,64 %
CA 2.6 Clasificáronse os procedementos diagnósticos complementarios	9,09 %
CA 2.7 Detalláronse as posibilidades terapéuticas fronte á doenza	13,64 %
CA 2.8 Especificouse a etimoloxía dos termos clínicos utilizados en patoloxía	11,36 %
CA 2.9 Aplicáronse as regras de construción de termos no vocabulario médico	9,09 %
RA 3. Recoñece os trastornos do sistema inmunitario en relación coas características xerais da inmunidade	8,80 %
CA 3.1 Descríbóronse os órganos e as células do sistema inmune	11,36 %
CA 3.2 Diferenciáronse os mecanismos de resposta inmunolóxica	11,36 %
CA 3.3 Definíronse as características da inmunidade específica	13,64 %
CA 3.4 Detalláronse as características da resposta inmunolóxica específica	13,64 %
CA 3.5 Secuenciouse a resposta inmunolóxica	11,36 %
CA 3.6 Clasificáronse a patoloxía do sistema inmune	11,36 %
CA 3.7 Descríbóronse as patoloxías máis frecuentes do sistema inmune	13,64 %

Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación	%
CA 3.8 Detallouse a inmunización pasiva e activa	13,64 %
RA 4. Identifica as características das doenzas infecciosas, tendo en conta a relación dos axentes infecciosos coas manifestacións clínicas	6,80 %
CA 4.1 Descríbense as características das fontes de infección	11,76 %
CA 4.2 Detálláronse os mecanismos de transmisión das doenzas infecciosas	11,76 %
CA 4.3 Descríbense os tipos de axentes infecciosos	17,65 %
CA 4.4 Detallouse a resposta do organismo á infección	11,76 %
CA 4.5 Explicouse a resposta inflamatoria	17,65 %
CA 4.6 Defínense as características das principais doenzas infecciosas humanas	11,76 %
CA 4.7 Analizáronse as posibilidades terapéuticas fronte ás doenzas infecciosas	17,65 %
RA 5. Identifica o proceso de desenvolvemento tumoral e describe as características das neoplasias benignas e malignas	5,00 %
CA 5.1 Clasifícanse as neoplasias	15,00 %
CA 5.2 Caracterízanse as neoplasias benignas e malignas	15,00 %
CA 5.3 Detallouse a epidemioloxía do cancro	15,00 %
CA 5.4 Clasifícanse os axentes carcinógenos	10,00 %
CA 5.5 Detálláronse as manifestacións clínicas dos tumores	10,00 %
CA 5.6 Especificáronse os sistemas de prevención e diagnóstico precoz do cancro	15,00 %
CA 5.7 Descríbense as probas de diagnóstico do cancro e as posibilidades terapéuticas	10,00 %
CA 5.8 Analizáronse as manifestacións das neoplasias malignas máis frecuentes	10,00 %
RA 6. Recoñece manifestacións de doenzas dos grandes sistemas do organismo e describe as alteracións fisiolóxicas das patoloxías máis frecuentes	45,92 %
CA 6.1 Defínese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	8,71 %
CA 6.1 Defínese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	5,44 %
CA 6.1 Defínese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	3,27 %
CA 6.1 Defínese a actividade fisiolóxica de órganos e aparellos	5,01 %
CA 6.2 Descríbese a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	6,53 %
CA 6.2 Descríbese a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	1,39 %
CA 6.2 Descríbese a sintomatoloxía por aparellos máis frecuente	7,62 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	6,53 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	1,39 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	5,44 %
CA 6.3 Clasifícanse os signos clínicos por aparellos máis frecuentes	2,61 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	5,23 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	2,61 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	5,44 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	1,39 %
CA 6.4 Especificáronse as causas de fallo orgánico	2,61 %
CA 6.5 Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	3,92 %
CA 6.5 Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	2,40 %
CA 6.5 Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	4,36 %
CA 6.5 Detálláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	5,23 %

Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación	%
CA 6.5 Detalláronse as manifestacións da insuficiencia de órganos e aparellos	1,63 %
CA 6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica	8,71 %
CA 6.6 Utilizouse a terminoloxía clínica	2,50 %
RA 7. Recoñece trastornos hemodinámicos e vasculares, tendo en conta a relación das súas alteracións con doenzas humanas de grande morbilidade e alta mortalidade	6,58 %
CA 7.1 Describiuse o mecanismo fisiopatolóxico do edema	12,16 %
CA 7.2 Detallouse o proceso de formación dun trombo	9,73 %
CA 7.3 Definiuse a embolia	9,73 %
CA 7.4 Explicáronse as repercusións orgánicas do bloqueo da rega sanguínea no tromboembolismo	9,73 %
CA 7.5 Describíronse as características da cardiopatía isquémica	8,51 %
CA 7.6 Describíronse as características da embolia pulmonar	12,16 %
CA 7.7 Relacionáronse os trastornos hemodinámicos cos accidentes cerebrovasculares	37,99 %

5.5 Observacións sobre os criterios de cualificación

Serán todos os criterios de avaliación indicados como mínimo esixible para cada Unidade Didáctica.

Os criterios de cualificación son:

20% A avaliación dos contidos de cada unidade realizarase mediante probas escritas teóricas, elaboración de traballos e aplicación práctica dos contidos teóricos mediante probas teórico prácticas (cuestionarios, presentacións, interpretación de láminas...) correspondentes a cada unidade didáctica. Realizaranse, como norma xeral, de xeito presencial, podendo ser realizados de xeito telemático se a situación así o requirise e previo aviso do profesor responsable da materia.

70% Contidos conceptuais trimestrais. A avaliación deste apartado farase a partir dunha proba escrita teórico-práctica correspondente a todas as unidades didácticas impartidas en cada trimestre mediante un exame tipo test e/ou cuestionario escrito. Realizaranse, como norma xeral, de xeito presencial, podendo ser realizados de xeito telemático se a situación así o requirise e previo aviso do profesor responsable da materia.

10% Realización de actividades na aula virtual que estarán a disposición do alumnado.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

As actividades de recuperación desenvolveranse durante o mes de xuño, despois da terceira avaliación.

O alumnado que non supere o módulo nos plans de avaliación correspondentes deberá realizar unha serie de actividades como son a realización de traballos referentes á materia pendente e a realización de cuestionarios e esquemas, incluíndo interpretación de láminas. Realizaranse, como norma xeral, de xeito presencial e durante as horas asignadas á materia, podendo levarse a cabo de xeito telemático se a situación o requirise previo aviso do profesor responsable.

Tamén se valorará a actitude do alumnado respecto da súa colaboración e participación nas tarefas.

A avaliación final deste alumnado farase por medio dunha proba escrita que servirá, xunto cos parámetros sinalados nos dous parágrafos anteriores, para valorar os coñecementos acadados polo alumnado ao final do tempo de recuperación. Dita proba realizarase, como norma xeral, de xeito presencial, podendo ser realizados de xeito telemático se a situación así o requirise e previo aviso do profesor responsable da materia.

Os criterios mínimos que debe verificar o alumnado para superar o módulo correspóndense ca consecución de todas as capacidades terminais elementais citadas con anterioridade

A proba escrita recollerá os mínimos esixibles da programación.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumnado que supere o 10% de faltas de asistencia sen xustificar e un máximo do 5% por razóns laborais perderá o dereito á avaliación continua, polo que se terá que presentar a unha proba extraordinaria que se realizará no mes de xuño. Este módulo ten unha duración de 213 horas.

PROBA TEÓRICO PRÁCTICA. A proba será un exame teórico que recollerá os mínimos esixibles da programación na que o alumnado demostre ter acadado as capacidades terminais mínimas esixidas de acordo cos contidos mínimos. Realizarase, como norma xeral, de xeito presencial, podendo ser realizada de xeito telemático se a situación así o requirise e previo aviso do profesor responsable da materia.

O exame publicárase como mínimo 15 días antes consistindo en unha proba de preguntas test e de resposta curta xunto con preguntas de interpretación de láminas.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Os principais indicadores do grao do cumprimento da programación serán:

Grao de cumprimento da temporalización

Logro dos obxectivos programados

Adecuación das actividades realizadas

Para a avaliación da práctica docente recabarase información a través de cuestionarios periódicos pasados aos alumnos nos que se solicitará valoración sobre a metodoloxía e aspectos relativos á docencia, a forma de traballo na aula ou no espazo virtual asignado, técnicas de avaliación, así como cuestións que indiquen se se acadaron os obxectivos das distintas unidades didácticas.

O seguimento da programación será documentada mensualmente por cada docente na plataforma de elaboración e seguimento de programacións.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Realización de tests ou preguntas de contestación curta para constatar os coñecementos previos dos alumnos e poder avaliar posteriormente a súa progresión.

Elaboración polo alumnado dun cuestionario facilitado polo departamento de orientación.

Esta proba realizarase nos primeiros días de comezo do curso escolar, non sendo valorable senón tan só orientativa do nivel do alumnado, tendo como principal finalidade a de identificar a existencia dalgún caso que esixa medidas de apoio ou necesidades específicas.

Realización dunha valoración inicial en competencias TICs básicas, así como na dispoñibilidade equipos e acceso a internet desde o propio domicilio do alumno.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Na Formación Profesional cóntase co reforzo educativo e a adaptación Curricular como elementos de axuda para axustarnos ás necesidades dos alumnos.

O responsable de levar a cabo este proceso de atención ás necesidades educativas do alumnado é o profesor tutor, que coordinará a elaboración e implantación do reforzo ou a adaptación curricular, coa colaboración do Departamento de Orientación do Centro Educativo e do Equipo de Orientación Específico da provincia, nun traballo consensuado polo equipo docente do ciclo. A adaptación curricular será necesario realizala cando un/ha alumno/a non responda globalmente aos obxectivos programados, para cada un deles e de xeito individualizado as seguintes actuacións, xunto con outras posibles no marco de acordos do equipo docente, logo da detección de casos e situacións concretas:

- o Aplicar o establecido no apartado de contidos mínimos.
- o Reforzar con explicacións máis sinxelas, ampliando o nivel de axuda documental e de asesoramento ao alumnado, mais sempre no contexto dos mínimos de cada capacidade terminal.
- o Tomar como referencia os aspectos máis esenciais do perfil profesional característico do título.
- o Complementar as actividades e materiais facilitados na aula con outro tipo de materiais de acceso online, facilitando o acceso a aqueles alumnos con problemas de disponibilidad, equipos ou conexión.
- o Se fose necesario, solicitarase asesoramento e colaboración do departamento de orientación do centro, para levar a cabo algunha medida adicional.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

No desenvolvemento do proceso de ensinanza-aprendizaxe están implícitos o traballo en grupo, a educación cívica, a igualdade de mulleres e homes e a educación para a convivencia. Estes conceptos, así como o respecto aos compañeiros, profesores, material de laboratorio... traballaranse a través de diferentes actividades.

Hai que traballar os seguintes aspectos:

A necesidade de manter o segredo profesional

As novas tecnoloxías, TIC, están incluídas nos recursos utilizados e serán de uso común, incluíndo o uso habitual e diario da aula virtual na plataforma Moodle do centro.

A prevención de riscos e seguridade e hixiene no traballo, concepto de especial interese durante este curso, no contexto da pandemia de Covid-19

A educación medioambiental. As materias primas que utilizamos, as transformacións que realizamos (fumes, gases), e refugallo que xeramos, inciden directamente na calidade do medio ambiente. O uso de enerxías renovables, a reciclaxe e a sustentabilidade.

A educación para a saúde.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Actividades previstas durante o curso escolar, sempre que sexan dentro dos acordos establecidos no R.R.I.e poidan levarse a cabo no desenvolvemento da programación. A temporización repartirase nos tres trimestres dependendo das disponibilidades orzamentarias e da programación:

Visita do alumnado a biblioteca do centro para informarles do material bibliográfico.

Asistencia as charlas programadas polo departamento de sanitaria do centro.

10. Outros apartados

10.1) Semipresencialidade ou ensino telemático

Todo o material didáctico (apuntes, láminas, actividades, test e outras tarefas) serán impartidas simultaneamente na aula física e na aula virtual. Dese xeito calquera alumno poderá seguir con normalidade a impartición da materia, ben sexa por razóns de confinamento persoal ou por razóns de corentena obrigada da clase, ou de todo o centro.

Está prevista a realización de todas as probas de avaliación de xeito virtual, se for necesario pola situación.